

Bijlage 26: Participatie Petrus & Paulus West, Oostende

De school: De school is een fusie van twee scholen: Sint-Lutgardisinstituut en Petrus & Paulus West. Zij hebben een leerlingenaantal van 650 voltijdse en 150 deeltijdse leerlingen. De school heeft de verschillende onderwijsvormen: ASO, BSO en OKAN. In september 2018 wordt de school een STEM-school.

Er zitten veel leerlingen op de school die voldoen aan de SES-kenmerken. Ze komen voornamelijk uit het Westerkwartier, een kansarme buurt in Oostende met veel allochtonen.

“De school ziet hoe armoede toeneemt, vooral bij de OKAN leerlingen. Elk jaar wordt het erger en elk jaar wordt het moeilijker voor de school om rond te komen.”

*- Frank Travers, Directeur,
Petrus & Paulus West*

Het begin: Omdat er veel sociaaleconomisch zwakkere leerlingen zijn, zowel met- als zonder migratieachtergrond, houdt de school noodgedwongen de kosten zo laag mogelijk. De school merkte dat er veel leerlingen waren, die de uitstappen niet meer konden betalen. Daardoor besloot ze kostenbewust te beginnen handelen. Ondertussen is het een automatisme geworden, ook bij de leerkrachten. Iedereen op school gaat creatief met de schoolkosten om.

Samenwerken: De school heeft ooit een traject bij SOS Schulden op School gevolgd. Zij werken samen met het LOP, de sociale assistenten van het Sociaal Huis, het CAW, Caritas en de Beweging van Mensen met Laag Inkommen en Kinderen (BMLIK) vzw.

Eigen visie op armoede: Iemand van BMLIK vzw is samen met iemand van de ouderraad langsgelopen om het schoolteam te sensibiliseren over de ‘binnenkant’ van armoede. Daarenboven heeft de school een nascholing gehad door SOS Schulden op School en hebben zij ook al verschillende pedagogische studiedagen gehad rond het thema kansarmoede.

Tijdens de inschrijving van nieuwe leerlingen gebeurt een uitgebreide bevraging van de ouders, waarbij het inschrijfteam signalen van armoede probeert op te vangen. Dit gebeurt met veel zorg en respect. Er wordt een heel zorgvuldige uitleg gegeven over de werking van de school en de betalingsmogelijkheden.

Acties: De school werkt met huurmateriaal. Wanneer een leerling de school verlaat, probeert de school het materiaal (vb. werkkledij) te recupereren en daarna tweedehands ter beschikking te stellen aan andere leerlingen.

De leerlingen Hout, Bouw, Schildertechnieken en Elektriciteit moesten vroeger met een systeem van gespreide betalingen het materiaal aankopen. Nu gaat de school anders te werk. In de eerste graad hoeven de leerlingen niets te kopen. In de tweede graad krijgen ze materialenkoffers ter beschikking die ze de volgende vier jaar betalen met een soort leasingsysteem.

Voor het vak Plastische Opvoeding, doet de leerkracht een groepsaankoop van materiaal dat zij achteraf, tegen kostprijs, doorrekent aan de leerlingen.

Nadenken over de kosten vraagt een contstante bewustmaking van het schoolteam.

Doordat het leerlingenpubliek uit gezinnen komt met (zeer) lage inkomens en omdat veiligheid en preventie op school zo duur is geworden, kan de school niet meer investeren in nieuwe toestellen.

Schoolboeken: Boeken zijn de duurste kost. De school verwacht niet van leerlingen om nog atlanten aan te kopen. In plaats hiervan worden de kaarten in de agenda's geprint. Bijbels, woordenboeken en rekenmachines worden door de school aangekocht en gratis ter beschikking gesteld.

De school gaat nu voor de eerste keer met het boekenfonds IDDINK in zee. Het zal hen zowel tijd als geld uitsparen. Het bespaarde geld zullen zij in een nieuw solidariteitsfonds stoppen (tot nu toe hebben zij dat nog niet).

De leerkrachten maken zo weinig mogelijk kopieën en die die ze wel maken, gebeuren recto verso. Kleurenkopieën worden tot een minimum beperkt.

Participatie: Alle leerlingen gaan mee op schooluitstappen. Leerlingen die niet kunnen betalen, participeren op de kosten van de school. Zij maken gebruik van schoolbusjes, openbaar vervoer of schoolfietsen voor verplaatsingen. Vindingrijk zijn in het invullen van schooluitstappen is inmiddels een reflex geworden bij het personeel.

Voor de meerdaagse uitstappen worden allerlei acties georganiseerd om de prijs zo laag mogelijk te houden. Als een meerdaagse uitstap in België wordt georganiseerd, gaat de school uit van het principe dat iedereen meegaat.

De buitenlandse reizen worden tijdens de vakantie georganiseerd en zijn niet verplicht. Toch doet de school alles om zoveel mogelijk leerlingen te laten deelnemen, met de uitzondering van de 'mensen zonder papieren' die om juridische redenen niet kunnen participeren. De school kiest voor goedkope bestemmingen. Sommige leerlingen hebben een vakantiejob en betalen zelf voor hun reizen. Als het vliegtuig te duur is, reizen de leerlingen met de schoolbusjes. Dit duurt wel langer, maar zo kunnen meer leerlingen mee.

Internet: Tijdens het inschrijfmoment wordt er gepolst welke leerlingen thuis geen internetaansluiting hebben. Het gaat om 10% van de leerlingen. Daarom wordt het internetlokaal tijdens en na school opengezet om huiswerk te maken. Moet er iets worden geprint? Dit kan ook op school gebeuren.

Middageten: Er zijn een aantal leerlingen die zonder middageten naar school komen. Door middel van een discreet bonnetjessysteem, kunnen deze leerlingen gratis warm eten in de cafetaria. De school stopt veel moeite in het drukken van de kosten voor de warme maaltijden en broodjes.

De schoolrekening: Ouders kunnen de schoolrekening gespreid betalen. De school rekent vaak kleine bedragen af zodat de rekening nooit te hoog worden. Ze vragen ook geen voorschot in september, omdat het reeds een dure maand is.

De maanden daarna verwacht de school dat ouders maandelijks iets betalen. Voor elk gezin ziet het afbetalingsplan anders uit op basis van hun draagkracht. De school werkt met vertrouwenspersonen die de betalingsmomenten heel discreet organiseren. Tijdens de open-school momenten maakt de school veel reclame voor de stedelijke dienst 'De Wegwijzer' waar ouders terecht kunnen voor onderwijscheques alsook voor hulp bij het aanvragen van studietoelagen.

Ongeveer 30% van de ouders hebben problemen om de rekening te betalen. Op de andere schoolcampussen ligt het aantal nog hoger. Door een combinatie van persoonlijke gesprekken, telefoons en aanmaningen probeert de school de ouders zo ver te krijgen de rekening te betalen. Het betalen van de boekenfondsrekening krijgt een hoger prioriteit dan de schoolrekening omdat de school niet wil dat leerlingen zonder boeken in de les zitten.

Resultaat: De school ziet hoe armoede toeneemt, vooral bij de OKAN leerlingen. Elk jaar wordt het erger en elk jaar wordt het ook moeilijker voor de school om rond te komen. Hierdoor zit de school echt op haar tanden en wordt de situatie meer en meer schrijnend. Ondanks al hun inspanningen, zal de situatie niet verbeteren totdat armoede meer structureel bestreden wordt.